Ankenævnet for Forsikring

933/14

Den 17. februar 2014 blev i sag nr. 84.268:

xxx xxxxx
xxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har forsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i PFA Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning efter den 1/9 2012 for et anmeldt tab af erhvervsevnen.

Selskabet har ydet forsikringsdækning i henhold til forsikringens regler om dækning ved faginvaliditet de første 60 måneder. Herefter har selskabet vurderet klagerens generelle erhvervsevne og har på den baggrund afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at hans erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til invalidepension og præmiefritagelse, når forsikredes erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne. Forsikringen giver ret til halv invalidepension og halv præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen er nedsat til halvdelen.

Forsikringen giver ikke ret til fuld eller halv invalidepension og/eller præmiefritagelse hvis forsikrede er under revalidering eller ansat i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og an-

dre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Klageren er født i 1960 og er uddannet tandlæge og kæbekirurg. Han blev sygemeldt på grund af en psykisk lidelse. Han har frivilligt fraskrevet sig retten til at udøve virksomhed som tandlæge. Han har desuden gener i venstre ben og i ryggen. Fra den 18/2 til den 9/5 2008 deltog han i et kommunalt kompetenceafklaringsforløb. I december 2008 blev han ansat 12 timer ugentligt i fleksjob på et museum, hvor han bl.a. registrerer arkæologiske effekter på en computer.

I klageskema af 9/5 2013 kræver klageren, at selskabet skal genoptage pensionsudbetalingen.

I brev af 14/6 2013 til nævnet har selskabet bl.a. bemærket:

"**PFA Pensions begrundelse for afgørelsen**
Indledningsvist skal PFA Pension gøre opmærksom på, at forsikrede allerede har modtaget 5 års fagrelateret udbetaling, hvorfor fortsat udbetaling er under forudsætning af, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller mere. Denne vurdering er således væsentlig bredere end den tidligere, hvor erhvervsevnen alene er bedømt ud fra erhvervet tandlæge.

PFA Pension har lagt vægt på følgende hovedelementer:

1. Forsikredes psykiske tilstand
2. Forsikredes symptomer i venstre ben
3. Forløbet i kommunen, herunder forsikredes fleksjob
4. Forsikredes udviste funktionsniveau

Forsikredes psykiske tilstand
Kort historik:
Forsikrede havde i 2007 svære panikangst symptomer af behandlingskrævende karakter, men det bemærkes, at panikangsten udelukkende opstod når forsikrede kom på sin tandlægeklinik (bilag ..., side 4).

Forsikrede blev sygemeldt da hans tidligere kompagnon beskyldte ham for misligholdelse af den fælles kontrakt og han havde henvendt sig til skat vedr. skatteunddragelse af de indtægter forsikrede havde i Tyskland. Partnerskabet blev opløst, og forsikrede købte en ny tandlægeklinik. Efterfølgende gik den tidligere kompagnon til pressen med patientklager over forsikrede (bilag ...). Sundhedsstyrelsen kom ind i sagen, men førend de kom til en afgørelse deponerede forsikrede selv sin autorisation som tandlæge (forsikredes bilag ..., side 2).

3. 84.268

I august 2008 optrådte forsikredes angstsymptomer primært når han opholdt sig på sin tandlægeklinik, men angstsymptomerne kunne også fremprovokeres hvis forsikrede skulle have en mere forpligtende samtale om aftaler eller i forbindelse med post og telefon (forsikredes bilag ..., side 2). Forsikrede kunne dog klare at møde tidligere patienter og havde kontakt med museumsfolk uden problemer.

De fysiske angstsymptomer kunne med god effekt dæmpes ved anvendelse af beta-blokkere (forsikredes bilag ..., side 2). I øvrigt anvendte forsikrede ikke angstdæmpende medicin.

Forsikrede har dog på grund af belastningens særlige karakter og symptomerne herved ikke kunnet vende tilbage til tandlægefaget og egen klinik.

Forsikrede oplyste til psykiateren, at han var meget interesseret i, at komme i gang med et eller andet som gerne måtte tilgodese hans uddannelsesniveau og gode begavelse (forsikredes bilag ..., side 4).

Nuværende:
Ved behov tager forsikrede Propranol for at reducere fysiske angstsymptomer (forsikredes bilag ...), men han tager fortsat ikke fast angstdæmpende medicin.

PFA Pension bemærker, at forsikrede ved den seneste psykiatriske undersøgelse fremtræder noget anspændt og bekymret, men samlet, klar og orienteret. Psykiateren beskriver forsikredes anspændthed og bekymring som generaliserede angstsymptomer. PFA Pension bemærker i denne forbindelse, at forsikrede på trods af symptomerne vurderes at have normale ressourcer.

Forsikrede oplever sig ved speciallægeundersøgelsen subjektiv belastet af kognitive deficits, men speciallægen kan ikke bekræfte dette idet forsikrede ikke fremtræder som værende dement eller på anden måde tydeligt svækket. PFA Pension bemærker i denne forbindelse, at psykiaterens kliniske objektive undersøgelse af forsikrede er normal fraset forsikredes anspændthed og bekymring.

PFA Pension medgiver, at forsikrede fortsat har visse symptomer der medfører, at han har skånebehov i forhold til arbejdsmarkedet, særligt tandlægefaget, men vi gør opmærksom på, at forsikredes generelle erhvervsevne skal være nedsat med halvdelen eller mere førend han er berettiget til udbetaling ved nedsat erhvervsevne.

Psykiateren konkluderer, at forsikredes tilstand de seneste år er helt uforandret. Vi bemærker i denne forbindelse, at forsikredes symptomer i 2007 og 2008 næsten udelukkende var til stede når han var på sin tidligere tandlægeklinik (bilag ...).

Forsikrede oplyser selv (bilag ..., side 5), at han har lært teknikker til at afbøde angstanfaldene, så selvom tilstanden rent lægeligt er uforandret, så oplever forsikrede en bedring, da han til dels kan afbøde angstanfaldene.

Vores lægekonsulent, der er overlæge og arbejdsmediciner, skønner, at der ikke er indtruffet en forværring, men tværtimod en mindre forbedring i en tilstand, der på intet tidspunkt har været svært funktionsbegrænsende udenfor tandlægearbejdsområdet.

Dette understreges også af forsikredes fritidsaktiviteter. I denne forbindelse kan blandt andet nævnes det, at forsikrede kan have fremmede med i bilen under ...Event, at forsikrede kan have kontakt til købere af de stenøkser han sælger, at forsikrede kan holde foredrag på mu-

seet og at forsikrede kan deltage i skak-turneringer. Vi kommer nærmere ind på det udviste funktionsniveau senere i denne skrivelse.

Alt i alt vurderer vores lægekonsulent, at intet antyder en gennemgribende funktionsbegrænsende psykisk problemstilling på nuværende tidspunkt. Der har på intet tidspunkt været konstateret klinisk mistanke om depression, kognitive deficits eller anden moderat eller sværere funktionsbegrænsende psykiatrisk diagnose.

Samlet set bemærker vi, at angstsymptomerne primært har været til stede i forbindelse med ophold på forsikredes tidligere tandlægeklinik samt at han har lært teknikker og med god effekt kan tage medicin mod angstanfaldene.

Personlighedsændringen med ængstelige, depressive og asteniske træk sammenholdt med angsten vurderes af vores lægekonsulent at være af en vis, men mindre funktionsbegrænsende karakter.

Skånehensyn vil bestå af behov for overskuelige afgrænsede fast strukturerede arbejdsopgaver, gerne af vis kompleksitet og indenfor forsikredes ressourceområder. Vores lægekonsulent vurderer, at forsikrede med rette skånehensyn vil kunne arbejde på mere end halv tid.

Forsikredes symptomer i venstre ben
Kort historik:
Forsikrede blev i 2006 (mens han fortsat arbejdede fuld tid som tandlæge) opereret for diskusprolaps lavt lumbalt. De første måneder med god effekt men efterfølgende forværring af symptomer i venstre ben. I 2011 blev forsikrede derfor opereret igen (bilag ...). Forsikrede havde alene gener i venstre ben, hvor forsikrede oplevede følelsesløshed og kramper i venstre fod og læg (bilag ...).

Forsikredes gang var upåfaldende og han kunne klare at stå på tæer og hæle og et bens stand (bilag ...).

Nuværende:
Det fremgår af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring, at forsikrede ikke tager smertestillende medicin (forsikredes bilag ...).

Forsikrede har dårlig balance ved et bens stand på venstre ben, han kan til dels gå på hæle, men kan ikke gå på tæer på venstre side (forsikredes bilag ...).

Forsikrede klager over daglige krampeanfald i venstre ben, men han kan bryde anfaldene ved at dreje benet og vride kroppen. Forsikrede har svært ved at styre benet og går med venstre ben stift. Forsikrede oplyser, at han har en gangdistance på 100 meter og han kan ikke cykle da han taber foden. Tilstanden har været stationær de seneste 4 år (forsikredes bilag ...).

Det kan undre, at forsikredes gang (han går med benet stift mod tidligere upåfaldende gang) og hans evne til et bens stand mv. har ændret sig markant, når speciallægen udtaler at tilstanden har været stationær de seneste 4 år.

Det kan ligeledes undre, at forsikrede ikke kan cykle, da han taber foden, men, at han efter egne oplysninger ikke har problemer med at bruge koblingen ved bilkørsel (bilag ..., side 5).

PFA Pension medgiver, at forsikrede har skånebehov i forhold til at undgå for meget stående og gående arbejde, og han bør have mulighed for at variere arbejdsstillingerne.

Vores lægekonsulent vurderer, at dersom ovennævnte skånehensyn er tilgodeset, så er tilstanden kun i ganske beskedent omfang funktionsbegrænsende i forhold til erhvervsarbejde.

Forløbet i kommunen, herunder forsikredes fleksjob
Forsikrede har igennem forløbet i kommunen udvist gode sociale kompetencer og gode evner til at tilpasse og omstille sig mv. (forsikredes bilag ...). Forsikrede har kunnet håndtere flere arbejdsopgaver på én gang, så længe det er på et overfladisk niveau. I afklaringsforløbet i kommunen, initialt 30 timer ugentligt, men efter et par måneder sat ned til 25 timer ugentligt (forsikredes bilag ...), har forsikrede haft overskud til de andre kursister og han har blandt andet hjulpet de andre med IT.

Kommunen vurderede, at forsikrede var i besiddelse af en masse egenskaber og kompetencer der gjorde ham attraktiv for arbejdsmarkedet. Forsikrede var blandt andet serviceminded, fleksibel (såvel fagligt som personligt), selvstændig og havde let ved kontaktetablering. Forsikrede havde behov for varierende arbejdsstillinger og et arbejdsindhold, hvor der var en vis grad af struktur og genkendelighed (forsikredes bilag ..., Kompetenceafklaring side 7/8).

Forsikrede holdt på eget initiativ, under jobprøvning på ... Museum, oplæg for 50 personer om sin viden omkring stenøkser. Forsikrede skulle dog først holde sit oplæg efter 5 timer, hvorfor han måtte tage medicin, men oplægget var en succes (bilag ..., side 2).

Forsikrede blev i 2008 ansat i fleksjob 12 timer ugentligt på ... Museum.

PFA Pension bemærker, at forsikrede forud for ansættelsen i fleksjobbet alene var i en arbejdsprøvning (på ... Museum). Det fremgår af ressourceprofilen den 29. september 2008 (bilag ..., side 11), at forsikrede har arbejdet 12 timer ugentligt, men at arbejdstiden netop er øget til 15 timer ugentligt.

Det kan derfor undre, at arbejdstiden i fleksjobbet alene er 12 timer, da det ikke vurderes afklaret, at forsikrede ikke ville kunne arbejde mere.

Psykolog ... vurderede i januar 2008 (bilag ...), at forsikredes symptomer måtte anses for værende stationære, såfremt symptomerne ikke klingede af inden udgangen af 2008. Reduktionen ville således svare til en permanent reduktion i let grad.

PFA Pension bemærker, at forsikrede i kompetenceafklaringsforløbet udviste gode kompetencer til brug for arbejdsmarkedet. Dette ses ligeledes i jobprøvningen på ... Museum, hvor forsikrede udviste initiativ og det eneste problem han havde med at holde foredrag for 50 personer var, at der var en ventetid på 5 timer.

Endvidere var forsikrede i afklaringsperioden meget opsat på, at fremtidig beskæftigelse skulle tilgodese hans uddannelses- og begavelsesniveau (forsikredes bilag ..., side 4). Kravet ses ikke i overensstemmelse med forsikredes oplevelse af at være kognitivt svækket.

Samlet ses forsikrede med betydelige kompetencer og overskud. Der ses således ikke fuld overensstemmelse mellem det af forsikrede udviste niveau i afklaringerne og at han alene arbejder 12 timer ugentligt i fleksjob.

Forsikredes udviste funktionsniveau

Ud over sit fleksjob har forsikrede betydelige fritidsinteresser der er at sidestille med erhvervsmæssigt funktionsniveau.

Forsikrede har i 2011 og de første måneder af 2012 gennemført et stort antal handler med stenøkser og lignende på ... (bilag ...). I gennemsnit 2,5 handel hver dag (inkl. lørdag og søndag), i alt ca. 1.200 handler. I forbindelse med hver handel ligger et arbejde med at fremskaffe/udvælge oldtidsfundene, fotografere dem, beskrive oldtidsfundene, have kontakt med eventuelle købere samt forsende varen til køberen.

Ifølge forsikrede selv blev denne fritidsvirksomhed drevet sammen med hans datter.

Det er PFA Pensions vurdering, at dette massive antal af handler bevidner om en erhvervsevne der er betydelig større end de 12 timer forsikrede arbejder i fleksjob ugentligt.

PFA Pension bemærker videre, at forsikrede på ... har fået positiv feedback og han er registreret som en Top-rated sælger (bilag ...), hvilket indikerer at forsikrede er professionel i salgene.

Endvidere deltager forsikrede i 2-4 ...Events årligt, hvor han som chauffør i sin ... sportsvogn mod betaling kører rundt med passagerer. Forsikrede har oplyst, at han har svært ved at sidde ned i mere end 1 time (bilag ...) samt at han har problemer med krampe og føleforstyrrelser i venstre ben.

Det kan undre, at forsikrede på trods af sine gener har overskud, såvel psykisk som fysisk, til at køre stærkt med sine passagerer og på sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

Forsikrede spiller skak-turneringer gennem ... Skakklub, og hans rating er stigende. Forsikredes evner i skak er udtryk for betydelige intellektuelle kompetencer (bilag ...).

Forsikrede har altid haft et højt intellektuelt niveau, og har tydeligvis fortsat væsentlige kompetencer. Forsikrede har en bred viden indenfor flere områder og er meget velformuleret.

Forsikrede burde, under trygge og stabile forhold, kunne arbejde væsentlig mere end han gør i dag.

Forsikrede har ud over sit fleksjob 12 timer ugentligt haft et betydeligt funktionsniveau, hvorfor det samlet set er PFA Pensions vurdering, at det ikke er dokumenteret, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller mere.

Afslutningsvist skal vi bemærke, at det er forsikrede der skal dokumentere, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller mere. Med baggrund i forsikredes udviste funktionsniveau vurderes det ikke, at forsikrede har løftet denne bevisbyrde.

Konklusion

PFA Pension gør samlet set gældende, at forsikrede ikke har dokumenteret en generel erhvervsevnenedsættelse på halvdelen eller mere med baggrund i

at forsikredes panikangstsymptomer primært er tilstede når han er ved sin tandlægeklinik, som forsikrede ikke længere har,

at forsikredes generaliserede angstsymptomer er anspændthed og bekymring,

at forsikrede fremtræder med overskud til andre mennesker og har betydelige ressourcer,

at psykolog ... vurderer, at forsikredes reduktion alene er i let grad,

at forsikredes gener fra benene primært er krampeanfald som han kan afbryde,

at psykiater finder normale ressourcer hos forsikrede,
at psykiater ikke klinisk kan bekræfte forsikredes subjektive oplevelse af kognitive deficits,
at forsikrede hverken tager fast smertestillende eller angstdæmpende medicin,
at forsikrede er intellektuel, velformuleret og i besiddelse af en dybdegående viden inden-for flere områder, som han ville kunne udnytte erhvervsmæssigt.

Såfremt Ankenævnet mod forventning skulle finde, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller mere gør PFA Pension det subsidiært gældende, at forsikredes generelle erhvervsevne alene er nedsat med mellem halvdelen og to-tredjedele og ikke med to-tredjedele eller mere.

Hvis Ankenævnet skulle finde, at forsikredes erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller to-tredjedele gør vi opmærksom på, at der gælder særlige regler, da forsikrede er ansat i fleksjob. For at være berettiget til udbetaling ved nedsat erhvervsevne under ansættelse i fleksjob kræves det, at forsikredes indtjening i fleksjob (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat med halvdelen henholdsvis to-tredjedele i forhold til, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder at tjene, jf. forsikringsbetingelsernes afsnit C § 1, stk. 6 (bilag ...).

PFA Pension vil således skulle vurdere forsikredes indtjening såfremt Ankenævnet skulle komme frem til, at hans erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller to-tredjedele."

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klagerens advokat i brev af 22/8 2013 til nævnet bl.a. oplyst:

"**PÅSTAND:**

Principalt:

Selskabet, PFA Pension, tilpligtes at anerkende, at klagers erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 i ethvert erhverv, og klager derfor er berettiget til fortsat præmiefritagelse og fortsat udbetaling af forsikringsydelser i henhold til police nr. ...564 fra den 1. september 2012 til ordningens ophør.

Selskabet, PFA Pension, tilpligtes derudover at anerkende, at allerede forfaldne ydelser skal forrentes i henhold til Forsikringsaftalelovens § 24, stk. 2, samt at selskabet er forpligtet til at udbetale rimelige advokatomkostninger, jf. Forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3.

Subsidiært:

Selskabet, PFA Pension, tilpligtes at anerkende, at klagers erhvervsevne er nedsat med mindst 1/2 i ethvert erhverv, og klager derfor er berettiget til fortsat præmiefritagelse og fortsat udbetaling af forsikringsydelser i henhold til police nr. ...564 fra den 1. september 2012 til ordningens ophør.

Selskabet, PFA Pension, tilpligtes derudover at anerkende, at allerede forfaldne ydelser skal forrentes i henhold til Forsikringsaftalelovens § 24, stk. 2, samt at selskabet er forpligtet til at udbetale rimelige advokatomkostninger, jf. Forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3.
...
1. Hvilken forsikring er der tale om:

Der er mellem parterne enighed om, at den relevante forsikring er gruppeerhvervsudygtighedsforsikring fremlagt som sagens bilag ...

PFA Pension nævner, at PFA Pensions forsikringsbetingelser af 1. december 2005 skulle være gældende for ordningen.

Det er imidlertid klagers opfattelse, at de forsikringsbetingelser, der er gældende, er forsikringsbetingelserne benævnt '2008, som trådte i kraft den 1. januar 2007.
...
Ad) Klagers psykiske tilstand:

Det er korrekt, at det i sagens bilag ..., side 4, angives, at panikangsten på dette tidspunkt alene opstod, når klager kom på sin tandlægeklinik

Denne konstatering er for så vidt helt uinteressant og uden betydning for bedømmelsen, idet min klients psykiske lidelse på dette tidspunkt i sagens natur ikke kunne vurderes endeligt, og således i et varigt perspektiv. Afgørende er, at den psykiske lidelse i akutfasen (ubestridt) opstod som følge af min klients arbejdsmæssige situation på daværende tidspunkt.

Afgørende er derimod, at fra 2008 og fremefter, optrådte klagers angstsymptomer ikke alene, når han opholdt sig på sin tandlægeklinik, men angstsymptomerne blev langt mere generelt forekommende. Hvad afgørende er, så er der fortsat den dag i dag alene grundlag for at konkludere, at min klient uagtet symptombeskrivelsen i 2007 fortsat har en relevant og alvorlig psykiatrisk lidelse.

Det skal også fremhæves, at der ikke er holdepunkter for at konkludere, at der indtrådt en forbedring af min klients psykiske tilstand, efter han solgte sin del af sin tandlægepraksis.
Hvis man skulle følge PFA Pensions synspunkt, således at min klients psykiske lidelse primært og alene er og var hængt op på hans erhverv som tandlæge, så kan det undre, at den psykiske lidelse har været symptomgivende og erhvervshindrende i perioden efter frasalget af tandlægepraksissen, idet klager på dette tidspunkt jo netop ikke længere fungerede som tandlæge.

Det er således væsentligt at fremhæve, at min klient slet ikke har fungeret som tandlæge, endsige opholdt sig i sin praksis i adskillige år, forinden ophør af ordningen den 1. september 2012, uden at dette på nogen måde har afstedkommet en forbedring af min klients psykiske tilstand.
...
Den afgørende vurdering, for så vidt angår min klients psykiske tilstand, må være den psykiatriske speciallægeerklæring udarbejdet af ..., dateret den 18. oktober 2012, således forsikredes bilag ...

Hvad angår sagens bilag ... kan det naturligvis ikke på meningsfuld måde bestrides, at klager ved undersøgelsen fremtrådte klar, samlet og orienteret, som alene er det PFA Pension fremhæver- Speciallægen fremhæver samtidig, at klager fremtrådte anspændt, trætbar og bekymret samt i nogen grad præget af en hvis bekymring/afmagtsfølelse i forhold til sin situation.

Samtidig blev klager vurderet til fortsat at være belastet af angstfænomener, herunder generaliserede angstfænomener med anspændthed og bekymringer, men også panikangstlignende symptomer med anfaldsvis optræden af fysiske angstmanifestationer.

9. 84.268

PFA Pension lægger op til, at der skulle være en diskrepans mellem klagers subjektive klager og psykiaterens objektive fund/kliniske vurdering.

Hvis der forelå en sådan diskrepans, ville psykiateren notorisk ikke have konkluderet følgende:

> *'[Klageren] er fortsat belastet af asteni, kognitive forstyrrelser og generel reduceret stress/belastningstærskel, ligesom han er belastet af angstfænomener.*
>
> *[Klagerens] tilstand er grundlæggende helt uforandret i forhold til tilstanden i 2008. Jeg vurderer ikke, at [klageren] magter yderligere belastning end det nuværende niveau, hvor han er beskæftiget 12 timer pr. uge. Han kan ikke vende tilbage til funktioner som tandlæge, og han vil ej heller kunne magte yderligere belastning i andre arbejdsfunktioner. Tilstanden har varig stationær karakter, og jeg kan ikke pege på behandlingsmuligheder, der vil kunne bedre hans erhvervsevne.'* (mine understregninger)

På den baggrund stiller psykiater ... diagnoserne; blandet angsttilstand samt personlighedsændring som følge af langvarig belastning med udvikling af anxiøse, depressive og asteniske træk.

Ud fra denne speciallægeerklæring alene er det min klare opfattelse, at min klient har dokumenteret, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang i henhold til den principale påstand.
...
Psykiateren stiller netop en generel angstbaseret diagnose, og der er således ingen sammenhæng med sagens bilag ..., hvor symptomerne i 2007 næsten udelukkende (og det vel ikke unaturligt på daværende tidspunkt) var til stede, når han var på sin tidligere tandlægeklinik.

Jeg gør samtidig igen opmærksom på, at bilag ... slet ikke vedrører perioden 2008, men kun ganske få måneder af 2007. Det overser PFA Pension også.

Det er muligt, at forsikrede selv har oplyst, at han har lært visse 'teknikker' til at afbøde angstanfaldene, men det ændrer ikke ved, at min klients tilstand er stationær, samt den af psykiateren vurderes at være generelt erhvervshindrende i en sådan grad, at min klient ikke kan forøge arbejdstiden på 12 timer, hverken i forhold til sit konkrete fleksjob eller i sit tidligere erhverv som tandlæge.
...
Det er også korrekt, at min klient efter behov indtager præparatet propanol for at reducere fysiske angstsymptomer (se igen bilag ...). Ligeledes er det korrekt, at min klient fortsat ikke på fast basis tager angstdæmpende medicin.

PFA Pensions udlægning heraf er imidlertid stærkt misvisende, idet jeg igen skal påpege, at det fremgår af de to psykiatriske speciallægeerklæringer, at flere ganske kraftige medikamenter har været forsøgt i forhold til min klient - desværre uden afgørende positiv effekt eller med svære bivirkninger.
...
Ad) Klagers fysiske tilstand (omkring forsikredes symptomer i venstre ben):
...
Under punktet 'resume og konklusion' bemærker speciallægen, at klager for nuværende arbejder i fleksjob på 12 timer på museum.

Han finder herefter, at de subjektive klager stemmer fint overens med de objektive fund, der er gjort under selve undersøgelsen, hvorefter det konkluderes, at der er overensstemmelse mellem hændelsesforløb, klagers subjektive gener og de objektive fund.

Endvidere konkluderer speciallægen, at der ikke er behov for yderligere undersøgelser, og det forventes ikke, at hans funktions- og erhvervsevne vil kunne bedres.

Vurderingen er foretaget generelt og i forhold til det nuværende ansættelsesforhold - således svarende til 12 timer i fleksjobbet.

...

Ad) Det kommunale forløb, herunder klagers fleksjob:

...

PFA Pension henviser til sagens bilag ..., side 11, hvor PFA Pension hæfter sig ved, at klager har arbejdet 12 timer ugentligt, men at arbejdstiden blev øget til 15 timer ugentligt.

Jeg skal understrege, at forøgelsen netop skete i forbindelse med selve arbejdsprøvningen, som viste, at min klient netop ikke kunne præstere 15 timer ugentligt, men at 12 timer var og er det rette niveau.

Det er netop afklaret, at klager ikke kan arbejde mere end de 12 timer, som klager er ansat til ifølge selve fleksjobaftalen.

Jeg henviser derudover til sagens bilag ..., hvoraf fremgår, at kommunen vurderer, at de 12 timer var og således fortsat er passende.

Endvidere er der ikke grundlag for at så tvivl om baggrunden for det faktum, at der alene er foretaget én arbejdsprøvning.

Et afgørende bilag i den sammenhæng er sagens bilag …, således speciallægeerklæringen af 27. august 2008.

...

Når speciallægeerklæringens indhold sammenholdes med de kommunale akter, herunder særligt ressourceprofilen, kan det alene konkluderes, at kommunen har fulgt vurderingerne fra lægefaglig side, således at der: 1) var tale om en relevant (og medicinsk forsvarlig) arbejdsprøvning, og 2) at der ikke var behov for yderligere arbejdsprøvninger.

Bemærk også, at denne speciallæge (samstemmende med de øvrige speciallæger), vurderet ud fra arbejdsprøvningen, var enig i, at klager udover 12 timer ugentligt ikke vil kunne arbejde på almindelige arbejdsvilkår.

Speciallægen anbefalede samtidig fortsat arbejdsprøvning på museet under fortsat optrapning af arbejdstiden - idet omfang det var foreneligt med klagers helbred.

Han konstaterede samtidigt, at det ville være væsentligt at tage hensyn til klagers psykiske vanskeligheder, herunder hans koncentrations- og hukommelsesbesvær.

Ud fra dette grundlag, som forelå på tilkendelsestidspunktet for klagers fleksjob, er der på ingen måde holdepunkter for at konkludere, at kommunens arbejdsprøvning har været irrelevant eller for den sags skyld på nogen måde mangelfuld.

PFA Pension hæfter sig endvidere ved, at forsikrede var i stand til at afholde et foredrag for 50 personer på ... Museum, og eneste hindring skulle have været, at der var en ventetid på 5 timer.

...

PFA Pension har tilsyneladende alene hæftet sig ved journalføringen på side '1 af 11'. Hvis man derimod ser på side '2 af 11', vil man kunne læse at foredraget 'blev afholdt internt på museet', og det alene var ud fra et ønske om, at min klient lærte sine fremtidige kollegaer bedre at kende.

Det fremgår klart, at foredraget ikke var foreneligt med klagers helbredsmæssige problemer, idet det var nødvendigt at tage medicin for at gennemføre dagen. Klager bemærkede også, at der var tale om et bevidst valg for at blive accepteret på arbejdspladsen, men uden omkostninger af helbredsmæssig karakter, var det ikke.

...

Ad) Det af klager udviste funktionsniveau:

...

a. ... stenøkser:

Som sagens **bilag ...,** fremlægges klagers redegørelse vedrørende sine aktiviteter på ..., som fuldt ud viser, at min klients aktiviteter på ingen måde kan sidestilles med erhvervsmæssigt virke.

Bemærk samtidig, at min klient forud for tvisten opstod, lukkede sin konto hos ..., se således email af 29. februar 2012 (underbilag til sagens bilag ...).

Der er således ikke holdepunkter for at antage, at der skulle være tale om efterrationalisering fra min klients side.

Jeg skal supplerende henvise til sagens bilag ..., og særligt bilag ..., hvor min klient fuldt ud redegør for sine fritidsaktiviteter, som principalt ikke kan sidestilles med erhvervsmæssig virksomhed, subsidiært ligger indenfor den 'resterhvervsevne', min klient alt andet lige må have i behold.

b. Børnecancerfonden/...Event

Som det første skal det bemærkes, at min klient ikke kører racerbil. Min klient deltager alene 2-4 gange om året i det omfang, kræfterne holder til det. Set i lyset af, at der alt andet lige som oftest køres med kræftsyge børn, giver det vel næsten sig selv, at der ikke er tale om racerløb.

Det er også vigtigt, at Ankenævnet har forståelse for, at ...Event ene og alene vedrører indsamling af penge til kræftsyge børn.

Der er tale om en fritidsbeskæftigelse, som giver min klient livskvalitet, hvilket har været tilfældet gennem mange år, og således også før PFA Pension kom ind i billedet.

Min klient har på intet tidspunkt 'skjult' denne aktivitet, som nævnes adskillige gange i sagen bilag før tvisten opstod.

Min klient har derudover fået installeret specialudstyr i den bil han kører for derved at tilgodese de fysiske skånebehov.

Som sagens **bilag ...** fremlægges e-mail-korrespondance af 31. oktober 2012 mellem speciallæge ... og klager, og herudover som sagens **bilag ...,** tillæg til speciallægeerklæringen, dateret den 31. oktober 2012.

Speciallægen konkluderer meget klart, at der ikke er holdepunkter for den mistænkeliggørelse, som PFA Pension har rejst i forhold til den oprindelige speciallægeerklæring. Speciallægen fastholder således sin vurdering af, at klager har været reel i sin beskrivelse af sine symptomer og sin arbejdsevne. Speciallægen fastholder, at der er overensstemmelse mellem oplysningerne og de objektive fund.
...
Ankenævnet bør hæfte sig ved, at klager tager fri i forbindelse med disse løb (og får hjælp af sin datter), samt at klager i de uger, hvor der er arrangeret løb, og det ganske få gange årligt, ikke samtidig kan passe sit fleksjob med ugentligt 12 timer.

Det kan dermed alene konkluderes, at min klients deltagelse i ...Event på ingen måde kan sidestilles med erhvervsmæssig aktivitet endsige tages til indtægt for, at min klient har en så intakt erhvervsevne, som antaget af PFA Pension.

Igen må det konstateres, at PFA Pensions mistænkeliggørelse af min klient er helt ufunderet og strider afgørende mod de lægefaglige bilag i sagen, herunder de faktiske omstændigheder i øvrigt.

c. Skak:

PFA Pension har som sagens bilag ... fremlagt dokumentation for, at min klient spiller skak og kan på den baggrund uden videre konkludere, at min klient skulle have betydelige intellektuelle kompetencer - og dermed ikke kan være kognitivt udfordret.

Jeg tror ikke, at min klient bestrider, at han er godt begavet, men det forhold, at man spiller skak, som ene og alene er en fritidsbeskæftigelse, er ikke ensbetydende med, at min klient er sund og rask.

Hvad angår min klients fritidsbeskæftigelse, fremlægges som sagens **bilag ...** en redegørelse fra min klient vedrørende sit skakspil.

Jeg skal fremhæve, at bilag ... for det første viser kun viser en ganske kort periode, og bilaget bliver misvisende, og i øvrigt illustrerer bilaget at PFA Pension ikke har forstand på det ratingsystem, som de enkelte skakklubber benytter under administration af Dansk Skakunion.

Jeg vil derudover lade indholdet af sagens bilag ... tale for sig selv og supplerende fremlægge som sagens **bilag ...** tilsvarende 'ratings' fra to andre skakspillere, der ligeledes er tilknyttet min klients skakklub.

Jeg kan samtidig oplyse om, at en rating på omkring 1600 på ingen måde er en høj rating, og som det ses, har min klient slet ikke udviklet sine evner indenfor skakspillet i perioden fra problemer i 2007 for alvor opstod og indtil nu

Endvidere er der på ingen måde holdepunkter for at konkludere, at skakspil ud fra et medicinsk og lægefagligt synspunkt skulle være uforeneligt med min klients helbredsmæssige problemer.

Det er derimod almindeligt anerkendt, ud fra et rent medicinsk synspunkt, at det er vigtigt for folk med kognitive problemer at gøre brug af sine intellektuelle evner mest muligt for ikke at forværre tilstanden yderligere - eller i det mindste bevare status quo.

Igen må det konkluderes, at der ikke er belæg for den mistænkeliggørelse af min klient, som PFA Pension giver udtryk for.

4. Konklusion:

I konklusionen på side 8 af 10 i PFA Pensions partsindlæg, fremhæver PFA Pension en række forhold, som efter PFA Pensions opfattelse er årsagen til, at klager ikke har løftet sin bevisbyrde.

Jeg bemærker følgende:

- Det er ikke korrekt, at forsikredes panikangstsymptomer primært er til stede, når han er i sin tandlægeklinik, som forsikrede ikke længere har.
- Det er ikke konklusionen i speciallægeerklæringen, fremlagt som sagens bilag ..., ej heller har dette støtte i de øvrige lægefaglige bilag i sagen.
- PFA Pension ses at slutte forudsætningsvist ud fra en midlertidig psykiatrisk vurdering tilbage i 2007 (bilag ...), som ikke er relevant for aktuelle vurdering.
- Der ses på ingen måde at være holderpunkter for at slutte, at psykiateren har fundet normale ressourcer hos klager, herunder at psykiateren (bilag ...) ikke klinisk kan bekræfte forsikredes subjektive oplevelser af kognitive deficits, idet psykiateren derimod stiller meget klare diagnoser for så vidt angår min klients psykiske lidelser, og i øvrigt vurderer, at erhvervsevnen generelt er nedsat svarende til 12 timer ugentligt i ethvert erhverv.
- Der ses heller ikke på nogen måde at være holdepunkter for at antage, at min klient ikke skulle være korrekt medicineret, idet psykiateren jo i øvrigt har haft fuld indsigt i samtlige bilag, og været fuldt ud vidende om min klients medicinhistorik.

Derudover ses der at være begået en væsentlig fejl i PFA Pensions sagsbehandling, idet PFA Pension tilsyneladende ikke har foretaget en vurdering af min klients generelle erhvervsevne, ud fra selskabets viden om, at min klient er ansat i et fleksjob.
...
Henset til min klients alder, og såfremt det lægges til grund, at vurderingen netop skal foretages i forhold til en længerevarende, videregående naturvidenskabelig uddannelse, er det bydende nødvendigt, at man vurderer, hvad der vil være den relevante referenceløn, vurderet i forhold til indtægten i fleksjobbet. Som sagens **bilag ...** fremlægges relevante lønsedler fra klagers fleksjob.

Det er i den forbindelse min klare opfattelse, at referencelønnen som minimum må ligge tæt på kr. 1.000.000,00.

Det er ikke en usædvanlig indtægt for universitetsuddannede personer indenfor det naturvidenskabelige område.

Henset til min klients indtægt i fleksjobbet, er der næppe tvivl om, at min klients erhvervsevne, vurderet ud fra forsikringsbetingelsernes afsnit c, § 1, stk. 6, er nedsat i dækningsberettigende omfang.

Jeg kan derfor ikke se, at vurderingen efter denne bestemmelse skal afvente Ankenævnets vurdering af aktuelle sag. Ej heller kan jeg se, hvordan min klient ud fra de lægelige akter, de kommunale akter mv. på nogen måde har en erhvervsevne i behold, der gør at han kan genere en sådan indtægt. Det må også gælde, selvom min klient kan arbejde op til 15-20 timer ugentligt.

Dette fremhæves såfremt Ankenævnet måtte lægge til grund, at min klients erhvervsevne og skal vurderes under hensyntagen til sine fritidsaktiviteter."

Heroverfor har selskabet i brev af 26/9 2013 til nævnet bl.a. anført:

"PFA Pension finder anledning til at bemærke og gentage, at forsikrede i sit virke som tandlæge oplevede væsentlige belastninger i form af talrige patientklager og anklager fra kompagnon, hvorefter sagen blev indbragt for Sundhedsstyrelsen, der blandt andet medførte påbud, supplerende uddannelse og et skærpet tilsyn med forsikrede. Dette medførte til sidst, at forsikrede selv valgte at deponere sin autorisation som tandlæge. Vedlagt findes artikel af 5. august 2006 fra Ekstra Bladet (bilag ...) og artikel af 21. maj 2008 fra ... (bilag ...).

Det er PFA Pensions opfattelse, at forsikrede på grund af egen forsømmelse af sit hverv har været medvirkende til, at han måtte forlade dette.

PFA Pension bemærker, at forsikrede selv har valgt at deponere sin autorisation til at virke som tandlæge, og at forsikrede derved har afskåret sig selv fra at kunne vende tilbage og kunne fungere som tandlæge og sandsynligvis har oplevet et væsentligt identitetstab i denne forbindelse.

PFA Pension bemærker ligeledes, at forsikredes angstmanifestationer er relateret til belastningerne fra tandlægeklinikken. Det er PFA Pensions opfattelse, at der ikke på noget tidspunkt klinisk har været konstateret eller været mistanke om depression, kognitive deficits eller anden moderat endsige sværere funktionsbegrænsende (uden for tandlægefaget) psykiatriske diagnoser.

Forsikredes aktiviteter uden for tandlægehvervet ses da heller ikke påvirket af angstanfald. PFA Pension bemærker hertil, at forsikrede fremtræder med professionel sikkerhed ved fremlæggelse af faglige emner over for sine kolleger, at forsikrede i det kommunale forløb har fremtrådt med stort overskud over for andre kursister, og at forsikrede fremtræder i offentlige sammenhænge, hvor det må formodes, at angstberedskabet afprøves - uden at dette dog giver sig udslag i nye angstanfald.

PFA Pension bemærker hertil, at lægelige oplysninger, herunder speciallægeerklæringer, kan tjene til belysning af forsikredes erhvervsevne, men er dog ikke et endegyldigt bevis og vil kunne tilbagevises af anden vægtig dokumentation, eksempelvis faktiske forhold.

Med henvisning til vurderinger ved psykolog skal PFA Pension henlede opmærksomheden på vurdering fra psykolog ... af 29. januar 2008 (bilag ...), hvoraf det fremgår, at forsikredes vanskeligheder overvejende er af eksistentiel karakter, og desuden svarer til en reduktion i *let grad* (udhævning foretaget her). Af vurderingen fremgår det videre, at tilbagevenden til arbejdsmarkedet burde være mulig, såfremt forsikrede finder et job, der motiverer og interesserer ham.

...

2) Klagers fysiske tilstand

15. 84.268

Vedrørende medicinering er det PFA Pensions opfattelse, at forsikredes sparsomme medicinering indikerer omfanget og sværhedsgraden af forsikredes symptomer, og at disse ikke tilsiger fast anvendelse af medicin.

PFA Pension henleder opmærksomheden på, at det af forsikredes bilag ... (speciallægeerklæring af 25. september 2012 udfærdiget af speciallæge ...) fremgår, at forsikrede tager medicin mod forhøjet blodtryk, men ikke tager smertestillende medicin.

Vedrørende kørsel i bil skal PFA Pension henlede opmærksomheden på, at det af tillæg af 31. oktober 2012 (bilag ...) til orthopædkirurgisk speciallægeerklæring fremgår, at speciallægen *ikke var klar over,* at forsikrede *kunne* køre racerbil, og at han derfor har forelagt spørgsmålet for forsikrede.

På denne baggrund er det PFA Pensions opfattelse, speciallægen umiddelbart efter den foretagne undersøgelse umiddelbart er uforstående over for, at forsikrede skulle kunne være i stand til køre bil.
...
3) *Det kommunale forløb*
Med henvisning til det foredrag forsikrede holdt på ... Museum, er det PFA Pensions opfattelse, at det er uden betydning, om var der var tale om et internt foredrag kun for museets øvrige personale, eller om der var offentlig adgang og hvad bevæggrunden for dets afholdelse var.
...
4) *Det udviste funktionsniveau*
PFA Pension finder anledning til at henlede ankenævnets opmærksomhed på følgende sider på internettet:

... (bilag ...), hvor der blandt andet henvises til
...
Det er FPA Pensions opfattelse, at videoen taler for sig selv, men vil lade det være op til ankenævnet at vurdere, hvorvidt kørslen kan benævnes som race eller ej.

... (bilag ..., side 5f), hvor det af forsikredes beskrivelse af bilen fremgår, at denne bil er 'spændt op til race på alle leder og kanter'.

... (bilag ...), hvoraf det fremgår, at forsikrede var tilmeldt løb på ... i 2012 samt løb på ... i 2009 samt 2011.

PFA Pension bemærker, at der er ikke hverken oplyst om eller dokumenteret en forværring af forsikredes tilstand efter, at disse billeder er optaget.

Det er PFA Pensions opfattelse, at det er uden betydning, hvorvidt der er tale om en fritidsbeskæftigelse, et velgørende formål eller anden livskvalitetsforbedrende aktivitet, og hvorvidt forsikrede selv får en indkomst ud af aktiviteten for at denne kan tjene som dokumentation for et funktions- og aktivitetsniveau af et vist omfang."

Dertil har klagerens advokat i brev af 14/10 2013 til nævnet bl.a. påpeget:

"**Ad 1. Hvilken forsikring er der tale om:**

For nærværende vil jeg ikke forfølge dette aspekt af sagen yderligere.

Ad 3. PFA Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen:

1 og 2) Forsikredes psykiske og fysiske tilstand
...
Det fleksjob, klager bestrider aktuelt, kan i øvrigt næppe blive mere skånsomt. Det er samtidig dokumenteret via ansættelsesstedet og kommunens sagsbehandling op til selve fleksjobtilkendelsen, at der ikke er grundlag for at forøge timeantallet yderligere.

Endvidere ses der heller ikke at være holdepunkter for at antage, at klagers erhvervsevne er højere, blot fordi han har været i stand til at deltage i et enkeltstående oplæg på museet. Dette oplæg, hvor der til fulde er redegjort for de nærmere omstændigheder, siger alt andet lige ikke noget om klagers generelle erhvervsmæssige formåen.

Igen må det konkluderes, at PFA Pensions sagsfremstilling er af ren og skær spekulativ karakter, og ikke på nogen måde stemmer overens med de alvorlige medicinske diagnoser, der er stillet i forhold til klager.

Hvad angår det udviste funktionsniveau, herunder særligt sagens bilag ..., ... samt ..., er der heller ikke tale om nye oplysninger.

For så vidt angår '...', afbilledet på bilag ..., er der tale om billede og data på en bil fra 2003.

Der foreligger ikke skyggen af dokumentation for en upåvirket fritidsaktivitet, og igen må det påpeges, at klager ikke på noget tidspunkt har lagt skjul på, hverken overfor PFA Pension eller speciallæger m.v., at han har deltaget i disse ...events. Deltagelsen er dog slet ikke sket ud fra de præmisser og i det omfang, som PFA Pension lægger op til.

Derimod har klager dokumenteret i hvilket omfang, han har deltaget i arrangementerne.

Hvad mere specifikt angår bilagene ...-..., bemærker jeg følgende:

Bilag ... handler om kørsel i ... i 2007. Arrangeret af ...event. Klager nåede ikke at køre en eneste betalt tur den dag. Klager kørte kun en tur den dag, og det var med en ung mand ved navn '...', som er ældste søn til klagers fætter.

Det 'forum', hvor PFA Pension har 'googlet' sig frem til dette bilag, har klager ikke noget med at gøre. Det bemærkes også, at indlægget er lavet af ovennævnte ..., og billedet er samtidigt indhentet fra ...events hjemmeside.

De fleste billeder, hvis ikke alle, er fra 2006 eller ældre, og således før klager blev syg. ... ses da også have kopieret noget tekst fra ...events hjemmeside, og opfordrer blot til, at man skal købe en tur og støtte Børnecancerfonden gennem netop ...event.

PFA Pension henviser yderligere til en 'video', som dokumentation for, at klager aktivt kører 'race' og kan mere end det, han giver udtryk for. Videosekvensen viser imidlertid optagelser fra ... (...), som er optaget i 2003. Dvs. adskillige år før klager blev syg!

Det skal fremhæves, at man som dokumentation for materialets alder ikke kan gøre brug af den dato, hvor materialet blev uploadet på internettet.
...
For så vidt angår bilag ... skal det bemærkes, at disse billeder også er taget fra ...events

hjemmeside. Det er korrekt, at der på denne side er billeder af klagers ... sammen med de øvrige 80 biler, der deltager eller har deltaget i ...events løbende arrangementer. Den omtalte tekst har imidlertid stået på hjemmesiden siden 2002.

Igen, hvad viser disse billeder i realiteten om klagers erhvervsevne og funktionsniveau? Igen må det påpeges, at min klient ingenlunde bestrider eller på noget tidspunkt har bestridt, at han i begrænset omfang er aktiv i ...events arrangementer.

Hvad angår bilag ..., skal det bemærkes, at 'Trackdayklubben' hører under Motor Sport ... Bilag ... er på samme vis helt i tråd med de oplysninger klager under hele forløbet har afgivet omkring sin passion og fritidsinteresse.

Motorbanen ... ligger i ... og således tæt på klagers bopæl. Hvad væsentligt er, så er de refererede 'trackdays' ikke racerløb, som også tydeliggøres ved, at bilernes lovpligtige motoransvarsforsikringer stadigvæk gælder, og der køres således ikke racerløb.

Der er tale om et udvidet køreteknisk kursus. Derudover har klager alene deltaget i disse klubarrangementer 4 gange på i alt 7 år.

Igen, sagens bilag ... påviser på ingen måde, at klagers funktions- og erhvervsevne er højere end antaget af speciallægerne og kommunen.'

Efterfølgende er selskabet fremkommet med yderligere bemærkninger i brev af 30/10 2013 til nævnet.

Nævnet har modtaget en række bilag, herunder diverse lægelige og kommunale akter.

Nogle af de modtagne bilag gengives i uddrag nedenfor.

Af notat af 29/1 2008 fra en psykolog til kommunen fremgår bl.a.:

"**Status**
[Klageren] har siden primo november 2007 til januar 2008 haft 7 samtaler med urt. her i afsnittet. Henvisningsdiagnosen var F 43.2 Tilpasningsreaktion, vurderet af ledende overlæge ... I starten af samtaleforløbet fremstod ... krisepræget, han havde et forhøjet tempo og han gav lange, fyldige svar.
Hans angstsymptomer sås når han besøgte tandlægeklinikken, ud over dette beskrev han følelse af at være på 'stand by', ligesom han havde svært ved huske ting, såsom målene på hans stenøkser. Ved samtalernes afslutning, talte han i et mere roligt tempo men beskrev fortsat at han havde følelsen af at være på stand by og koncentrationsvanskeligheder.
Han blev afsluttet herfra da hans symptomer falder udenfor afdelingens målgruppe, urt. vurderer at [klagerens] vanskeligheder overvejende er af eksistentiel karakter, hvorfor han henvises til en privatpraktiserende psykolog.
Urt. formoder derfor, at han påbegynder et behandlingsforløb.
Det er derfor ikke muligt for urt. at vurdere tidsperspektivet.
I forhold til en tilbagevenden til arbejdsmarkedet, bør dette være muligt såfremt han finder et job som motiverer og interesserer ham.

Der er intet til hinder for en afklaring af erhvervsevnen, klinger de nuværende symptomer ikke af indenfor 2008, må de betragtes som værende stationære, hvilket svarer til en permanent reduktion i let grad."

Af notat vedrørende klagerens kompetenceafklaringsforløb fremgår bl.a.:

"**[KLAGEREN] HAR UNDER AFKLARINGSFORLØBET DELTAGET I FØLGENDE FAG:**

- Træværksted
- Edb - værksted
- Svømning
- Aktivt erhvervsvalg
- Digitalt foto
- Love & Regler
- Travetur

...
[Klageren] har i perioden 18.2. - 10.4.2008 deltaget i forløbet svarende til 30 timer pr. uge. Fra d. 11.4.2008 har [klageren] deltaget i forløbet på nedsat tid, således har han deltaget i forløbet i tidsrummet 8.30 - 13.30. Baggrunden for denne timenedsættelse var, at [klageren] følte sig meget udtrættet, hvilket medførte en betydelig funktionsnedsættelse i hjemmet. Vi havde en forventning om, at [klageren], hvis han havde mulighed for at komme hjem og få samling på sig selv, bedre ville kunne indgå i familiens øvrige sociale liv ligesom han håbede på, at det ville reducere de daglige situationer, hvor han fx glemmer ting - for yderligere beskrivelse - se afsnittet 'helbredstilstand'. [Klageren] har imidlertid ikke oplevet nogen effekt af timenedsættelsen.

Fremmødet har været fuldt ud tilfredsstillende, og de få gange [klageren] har været fraværende, har han altid sikret rettidig information herom.
...
SOCIALE KOMPETENCER

[Klageren] etablerede hurtigt en god kontakt med de øvrige kursister og ansatte, idet han har særdeles gode kommunikative evner og en veludviklet situationsfornemmelse. Han har deltaget positivt og aktivt i forløbet, og han har i alt overvejende grad været smilende og med fokus på egne ressourcer. Hans rolige og imødekommende personlighed har gjort ham vellidt blandt kursister og ansatte. [Klagerens] mange år med kundekontakt har medført, at han er god til at holde en facade, der signalerer overskud.

Under afklaringsforløbet har vi således kunnet iagttage, at [klageren] har veludviklede sociale kompetencer. De kompetencer der har betydning for, at kunne begå sig på en arbejdsplads, f.eks. personlig hygiejne, almindelig fremtræden og forståelse for spilleregler i forhold til ledere og kollegaer, er ligeledes veludviklede. [Klagerens] situationsforståelse er god, og han har god indsigt i at aflæse den nonverbale kommunikation der er blandt mennesker. Når andre kursister har haft behov for støtte / hjælp, har [klageren] i høj grad formået at give dette. Til tider i et sådant omfang, at han nok har glemt egen problemstilling.

[Klageren] kan 'holde fast' på egne værdier og holdninger, og han vil kunne håndtere de konflikter der kan opstå i det daglige samarbejde. Dog vil [klageren] gå langt for at opnå konsensus, og han vil helst, at tingene kan 'løses i mindelighed'. [Klageren] vil kunne arbejde såvel selvstændigt som i teams.

[Klageren] har ikke skjult, at han har oplevet deltagelsen i afklaringsforløbet som en mellemting mellem et åbent fængsel og en peddigrørsfabrik. På trods af denne følelse har [klageren] været gennemgående positiv, og han udvider og deler ud af hans personlige ressourcer. Det er ganske tydeligt, at [klageren] har et gennemgående positivt livssyn som gør, at han i høj grad formår, at holde fokus på det positive i alt hvad han foretager sig.

I samtalerne med [klageren], har undertegnede iagttaget, at [klageren] har en tendens til at gentage sig selv utrolig meget. Vi har naturligvis drøftet dette forhold, og [klageren] har oplyst, at det handler dels om, at han forsøger at gardere sig og dels om, at han er bange for at blive misforstået. [Klageren] vil gerne overtage en samtale, således den ikke handler om ham, men i stedet om hans interesser mv. Det synes som om, at [klagerens] evne til at bevare opmærksomheden på samtaleemnet forringes i løbet af en samtale. Denne antagelse bygger på, at des længere en samtale er, des mere er der en tendens til, at han forsøger at dreje samtalen ind på allerede kendte emner.

Det vurderes, at [klagerens] sociale kompetencer udgør en ikke ubetydelig ressource i forhold til at kunne indgå på arbejdsmarkedet.

OMSTILLINGSEVNE

Under afklaringsforløbet har [klageren] udvist evne til at skulle tilpasse sig og fungere i nye og uvante sammenhænge. Skemaet har været varieret, og han har dermed skullet forholde sig til forskellige kursister, ansatte og arbejdsmetoder.

[Klageren] har en særdeles bred almen praktisk og teoretisk viden og kunnen, hvorfor han har kendt til samtlige arbejdsfunktioner, som vi har kunnet præsentere ham for. [Klageren] har overvejende haft en tilknytning til edb - værkstedet / digitalt foto, hvor han har arbejdet med forskellige sysler, som han har medbragt hjemmefra. [Klageren] har været god til at hjælpe andre kursister, da hans viden indenfor området er på et avanceret niveau.

[Klageren] kan umiddelbart håndtere flere forskellige arbejdsopgaver på en gang, så længe det er på et overfladisk niveau. Hvis [klageren] er i en samtalesituation, hvor han skal lytte, reflektere over indholdet, stille spørgsmål mv., har han langt mere behov for, at der er roligt omkring situationen. Taber tydeligvis tråden i samtalen, hvis han afbrydes.

[Klageren] er fuldstændig bevidst om, at han ikke fremadrettet kan varetage tandlægehvervet. Ej heller som eksempelvis konsulent. Således er [klageren] klar til, at skulle i gang med, at varetage en anden jobfunktion, men hvilken det skal være, er [klageren] meget i vildrede med. Vi har under afklaringsforløbet drøftet denne situation adskillige gange, og usikkerheden påvirker i høj grad [klageren]. [Klageren] tvivler meget på egen drømmekraft, hvilket gør, at han har behov for, at gennemtænke tingene grundigt ligesom han har behov for, at få afeller bekræftet, om hans opfattelse af tingene er korrekte. Eksempelvis har undertegnede været [klageren] behjælpelig med afdækning af nogle konkrete forsikringsforhold. [Klageren] havde forstået policen korrekt, men havde behov for, at få dette bekræftet. [Klageren] fortæller, at sådan har han aldrig haft det tidligere. Kunne hurtigt gennemskue en given opgave, og foretage en konsekvensanalyse og derefter træffe sin beslutning. [Klageren] oplever, at denne evne er væsentligt påvirket. Dette medfører, at [klageren] oplever en betydelig usikkerhed ved, at han skal til at 'springe ud på dybt vand'. [Klageren] ved, at han kan klare det, men skal bruge langt mere energi på det end tidligere.

Under hele afklaringsforløbet har [klageren] været fuldstændig 'blank' for, hvilket arbejdsområde, der kunne være realistisk for ham. Der er enighed om, at [klageren] vil kunne mange

forskellige ting, men hvad han konkret har lyst til at skulle ernære sig ved, er fortsat meget uklart for [klageren]. Han har mange forskellige interesser - knive, motorløb, behjælpelig i en ponyklub, bred it-viden - og dertil kommer, at han har et solidt netværk. [Klageren] har ikke et ønske om, at være 'kønssorterer ved ...', men har i stedet et ønske om, at arbejde som fx idéudvikler. Da der ikke forefindes uddannelsesmuligheder til 'idéudvikler' eller lignende, har det været drøftet, hvorledes [klagerens] faglige kompetencer kunne opkvalificeres, således han på sigt, kunne arbejde 'sig op' i en større organisation. [Klageren] har på denne baggrund været foreslået, at undersøge eksempelvis uddannelse til produktionsteknolog, da denne uddannelse kvalificerer til, at man efter endt uddannelse kan planlægge, organisere og gennemføre opgaver indenfor konstruktion, produktudvikling og produktion i træ, plast, metal og værktøjs- og maskinindustrien. [Klageren] undersøgte mulighederne nærmere - herunder talte han med en bekendt, som varetager en sådan stilling, og besluttede på baggrund herfra, at det uddannelsesforløb ikke var relevant for ham.

Det har været en ikke uvæsentlig barriere i afklaringsforløbet, at [klageren] er så usikker på hvad han kan. Dette har i nogen grad handlingslammet ham. [Klageren] beskriver, at han tidligere har været drevet af en indre motivation og altid har været god til at holde sig selv i gang, og nu er det som om han har mistet evnen til at finde 'kickstarteren'. Dette billede kan vi tydeligt genkende. Det kunne synes som om, at [klageren] er bange for, at han ikke kan leve op til egne og andres forventninger til ham.

Da [klageren] påbegyndte forløbet, havde han et ønske om, at påbegynde et uddannelsesforløb. Havde ikke noget bud på en konkret uddannelse. [Klageren] har erkendt, at han pt. ikke er parat til at påbegynde et uddannelsesforløb. På længere sigt, vil [klageren] ikke afvise, at han kunne have et ønske om, at tage en ny uddannelse.

[Klagerens] omstillingsevne i forhold til at skulle indgå i nye sammenhænge er på mange måder udviklet, men evnen til, at kunne forholde sig til, hvilken arbejdsfunktion han kan varetage er væsentligt påvirket. [Klageren] vil i udgangspunktet det hele, men han har nogle ønsker til, at arbejdet skal være på et vist niveau, hvor han udfordres. Dette er noget af en gotisk knude, da [klageren] på den ene side søger udvikling og ønsker en arbejdsmarkedstilknytning til et vist niveau - om end han har nedsat ambitionsniveauet - og på den anden side, er det netop det der falder ham vanskeligst.

INDLÆRINGSEVNE

[Klageren] oplever, at indlæringsevnen er påvirket. Har tidligere ikke haft vanskeligt ved indlæring, og har mange positive læringserfaringer bag sig. Aktuelt læser [klageren] ikke avis ell. lignende, da han ikke kan holde sig koncentreret om det.

Under afklaringsforløbet har vi ikke iagttaget direkte barrierer i forhold til indlæringsevnen, hvilket muligvis kan have en sammenhæng med, at alt hvad [klageren] har deltaget i, trækker på hans tidligere erfaringer. [Klageren] har på edb værkstedet optrænet en del af evnen til at bevare opmærksomheden omkring fx et skakspil.

Det er noget vanskeligt, at vurdere [klagerens] reelle indlæringsevne. Det forhold, at [klageren] uden tvivl er en særdeles velbegavet mand gør, at han fortsat er i besiddelse af evnen til at tilegne sig ny viden og kunnen. Det kræver mere af ham end tidligere, hvilket er en kilde til evig frustration hos [klageren]. Den nedsættelse af indlæringsevnen som [klageren] oplever gør, at han føler sig meget usikker på, hvad han reelt magter.
...

21. 84.268

VURDERING AF RESSOURCER OG BARRIERER I FORHOLD TIL FREMTIDIG TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET

Som beskrevet, har [klageren] mange personlige og faglige kompetencer, som efter det rette beskæftigelsesfremmende tilbud, bør kunne føre til, at [klageren] kan udplaceres på arbejdsmarkedet. I forhold til fremtidig beskæftigelse, er det helt oplagt, at bruge [klagerens] brede erfaring (selvstændig tandlæge, aktiv for Børnecancerfonden, ligesom han via forskellige hobbies har adskillige kompetencer, hvorfra elementer bør kunne omsættes til arbejdspotentialer; edb; hardware / software, saltvandsakvarier, arkæologi, oldtidshistorie, racerkørsel, eventmager).

Afklaringsforløbet har påvist, at [klageren] fortsat er i besiddelse af arbejdspotentialer, men der er fortsat nogen usikkerhed på, i hvilket omfang [klagerens] opmærksomhedsvanskeligheder påvirker den konkrete arbejdsevne i en specifik arbejdssituation. [Klageren] har nedsat eget ambitionsniveau, er kommet til en erkendelse af, at tidspunktet for at påbegynde et uddannelsesforløb, ikke er velvalgt da han forsat oplever kognitive vanskeligheder i form af koncentrationsbesvær og nedsat hukommelsesevne. Det vurderes, at en afgørende betydning for succes vil være, at [klageren] finder interesse og motivation for arbejdsfunktionen.

Der er ingen tvivl om, at [klageren] vil være en loyal medarbejder, serviceminded, med en udtalt evne til, at se muligheder frem for begrænsninger, fleksibel (såvel fagligt som personligt), udadvendt, imødekommende, selvstændig, har let ved kontaktetablering, og han vil kunne medvirke til et positivt arbejdsmiljø, da han altid fremtræder venlig, høflig og som samtidig er bevidst om eget værd.

[Klageren] skal fremadrettet have varierende arbejdsstillinger ligesom han aktuelt har behov for, at have et arbejdsindhold, hvor der er en vis grad af struktur og genkendelighed.

Der er ingen tvivl om, at [klageren] har et behov for støtte til, at få genetableret en kontakt til arbejdsmarkedet. [Klageren] er stort set lige så uafklaret omkring fremtidig beskæftigelse som inden kompetenceforløbet. Dette skyldes til dels, at [klageren] har haft vanskeligt ved, at forholde sig til, hvad han skal lave, og han har en betydelighed usikkerhed på, hvad han kan. Udover [klagerens] eget forslag om, at praktikforløbet kunne være hos ..., er han ikke fremkommet med konkrete forslag. Vi er derfor fremkommet med et forslag - se sidste afsnit under 'Beskrivelse af ressourcer og barrierer i forhold til afklaringsforløbet' side 6 - som vi umiddelbart vurderer, opfylder [klagerens] ønsker til et arbejdsindhold samtidig med, at det opfylder hans fysiske skånebehov og endeligt kan være medvirkende til at afdække, om der i et sådant miljø kan iagttages andre ressourcer og barrierer end de allerede beskrevne.'

Af speciallægeerklæring af 27/8 2008 fra en psykiater til kommunen fremgår bl.a.:

"**Medicin**

Tager ved forventning om psykisk belastning betablokker, som dæmper de fysiske manifestationer af angst uden at virke egentlig beroligende eller sløvende.

Har som anført forsøgt Cipralex (antidepressivum) og Seroquel (beroligende neurolepticum) uden resultat, hvorfor han er ophørt med det igen.

...

KONKLUSION

Det drejer sig om en længerevarende belastningsreaktion, som har udløst de nuværende symptomer, hvoraf angst er det mest fremtrædende, men der er også koncentrations- og hukommelsesproblemer, ligesom han har søvnproblemer. Angstanfaldene aktiveres, når han færdes i kliniklokalerne, men kommer også uprovokeret flere gange dagligt.

Der er for mig at se en klar sammenhæng mellem de belastninger, han har været ude for i arbejdet og hans nuværende symptomer.

Hans tilstand er i familie med posttraumatisk stress, men der er ikke tilstrækkelige symptomer til at stille denne diagnose, f.eks. er der ikke mareridt og flashbacks.

Diagnosen må derfor blive:

/ DF43.8 - belastningsreaktion
DF41.0 - panikangst /

Tilstanden har varet så længe uden væsentlig bedring trods forsøg med tilgængelig behandling, at den nu må anses for varig. Der ***er ikke udsigt til, at yderligere behandling kan bedre tilstanden.***

Han er selv meget interesseret i at komme i gang igen med et eller andet, som gerne må tilgodese hans uddannelsesniveau og gode begavelse. Han ser selv beskæftigelse på museet, hvor han netop er startet i skånejob, som en sådan mulighed.

Jeg kan ***anbefale fortsat arbejdsprøvning på museet under fortsat optrapning af arbejdstiden.*** Afhængigt af, hvor langt man når, før man støder på hans begrænsning, kunne man ***overveje enten flexjob eller pension med skånejob.*** Det er vigtigt, at der ***tages hensyn til hans vanskeligheder*** herunder hans koncentrations- og hukommelsesbesvær, som gør, at han ikke kan have flere bolde i luften på en gang. Man bør også være opmærksom på, at han er lettere trætbar."

Af klagerens lønseddel fra museet for september 2012 fremgår bl.a., at klagerens løn før skat udgjorde 18.783,17 kr.

I en speciallægeerklæring af 25/9 2012 , der var foranlediget udarbejdet af selskabet, har en ortopædkirurg bl.a. oplyst:

"**RESUMÉ og KONKLUSION:**

Patienten pådrog sig i 2006 en akut discusprolaps svarende til L5/S1 på venstre side. Hun [han] blev set på Privathospital, hvor MR-scanning viste en prolaps og da der samtidig var en svær dorsalflektionsparese over ankelleddet, blev han opereret akut. Gik efterfølgende til genoptræning. Det gik godt efter operationen men i månederne efter kom der styringsbesvær, paræstesier på ydersiden af underben og fod samt let nedsat kraft ved dorsalflektion af venstre storetå. Han havde problemer med at han ikke kunne mærke hvor han satte foden og snublede over benet. Der var endvidere en del kramper i ben og fod.
Han blev vurderet i 2008 på ...sygehus hvor man tilrådede konservativ behandling. I 2011 blev han set på Rygcenter ... på grund af tiltagende gener i form af smertefulde kramper og nedsat sensibilitet.

Man fandt at der var en rodkanalstenose og arvæv svarende til S1 på venstre side. Han blev opereret og der blev foretaget decompression. Der var sparsom effekt af operationen men der skete en bedring i form af en mindre tryk på oversiden af foden og han fik en bedre vandladning.
Har uændrede smertefulde kramper og neurologiske udfald. Går til behandling ved kiropraktor.

Der er følgende gener:
Der er dagligt krampeanfald i venstre ben af minutters varighed. Anfaldene er meget smertefulde og han kan bryde dem ved at dreje benet og vride i kroppen. Der er især problemer om natten. Anfaldene kan provokeres hvis han ligger på siden. Han har svært ved at styre venstre ben og går med benet stift. Der er nedsat kraft i venstre ben. Der er nedsat sensibilitet lateralt på crus strækkende sig ned på lateralsiden af venstre fod og ned under foden. Der er smerter i venstre forfod.
Han har en gangdistance på 100 meter. Kan ikke cykle på grund af han taber venstre fod. Har problemer med svømme idet han ikke kan styre venstre ben. Tilstanden har været stationær de sidste 4 år.

Arbejder i fleksjob på 12 timer på museum.

Ved undersøgelsen findes at der var nedsat sensibilitet lateralt og delvist posteriort på venstre crus. Der var nedsat sensibilitet lateralt, plantars og dorsalt på venstre fod. Der var ophævet achillessenerefleks og nedsat kraft ved dorsal og plantarflektion over ankelled og storetå.
Der var nedsat balance ved eetbenstand.

Har ikke haft gener før 2006 med ryggen. Han er opereret 2 gange og har stadig mange gener der gør at han ikke kan bruge sin krop til nogen nævneværdig belastning. Han har tillige psykiske problemer der ligeledes begrænser hans arbejdsevne. Der er ikke yderligere behandlingstilbud ud over træning og smertestillende efter behov.
Der er overensstemmelse mellem hændelsesforløb, hans subjektive gener og de objektive fund.
Der er ikke behov for yderligere undersøgelser og det forventes ikke at hans funktions- og erhvervsevne vil kunne bedres."

I et supplerende notat af 31/10 2012 har ortopædkirurgen bl.a. bemærket:

"Ang. Supplerende spørgsmål vedr, patientens kørsel i racerbil vil jeg henvise til nedenstående korrespondance.
Jeg har forelagt sagen for patienten, idet jeg ikke var klar over at han kunne køre racerbil.
Patienten har forklaret, at det er korte ture i en racerbil hvor der er installeret supplerende udstyr der gør, at han kan køre med sit venstre ben på en forsvarlig måde.
Jeg har fundet at patienten har været reel i sin beskrivelse af sine symptomer og sin arbejdsevne. Jeg fandt at der var overensstemmelse mellem oplysningerne og de objektive fund.
Jeg finder at det er en tilfredsstillende forklaring han har afgivet i forbindelse med at han har kørt i racerbilen og at de nye oplysninger ikke giver grundlag for at ændre min konklusion i speciallægeerklæringen."

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 18/10 2012, der var foranlediget udarbejdet af selskabet, fremgår bl.a.:

"**Beskrivelse af [klagerens] generelle problematik og aktuelle tilstand:**
[Klageren] beskriver grundlæggende ikke forekomst af psykiske problemfelter igennem opvæksten eller ungdomsårene. [Klageren] magtede at gennemføre tandlægeuddannelse, og efterfølgende havde han vedvarende beskæftigelse. Han etablerede selvstændig virksomhed i 87. Efter år 2000 oplevede han tiltagende konflikter med sin kompagnon, der krævede, at [klageren] skulle overtage virksomheden for et stort beløb.

De efterfølgende voldgiftssager var opslidende og særdeles belastende for [klageren]. Samarbejdet blev opløst, men efterfølgende var [klageren] som beskrevet udsat for chikane fra den tidligere kollegas side. [Klageren] blev indberettet til Skattevæsenet, ligesom [klageren] blev omtalt i medierne, betinget af en række klagesager. [Klageren] udviklede tiltagende anxiøse og depressive symptomer. Han udviklede angstfænomener med utryghed ved at forlade hjemmet, ligesom han udviklede panikangstlignende symptomer med fysiske angstmanifestationer. Han var i stigende grad belastet af vedvarende bekymringer, ligesom han var belastet af søvnforstyrrelser med indsovningsbesvær og afbrudt søvn. Han udviklede tiltagende kognitive forstyrrelser med svigtende hukommelse og koncentrationsevne. [Klageren] har som beskrevet været tilknyttet et omfattende funktionsafklarende forløb i kommunalt regi i 2007/2008. Han fik bevilget fleksjob, 12 timer pr. uge, som han fortsat bestrider. [Klageren] magter denne belastning, men han har behov for hvile/ro, når han kommer hjem fra arbejdet. Han oplever sig vedvarende træt. Han er fortsat belastet af søvnforstyrrelser, og hans samlede søvnlængde er meget reduceret. Han oplever sig glemsom og afledelig, hvor han har svært ved at koncentrere sig om at læse eller se TV. Han har svært ved at tilegne sig nye færdigheder. Han oplever fortsat fysiske angstmanifestationer, når han nærmer sig den tidligere klinik.

Klinisk vurdering:
[Klageren] fremtrådte ved undersøgelsen klar, samlet og orienteret, men noget anspændt, trætbar og bekymret. Han var ikke melankoliformt deprimeret, men dog i nogen grad præget af en vis bekymring/afmagtsfølelse i forhold til sin situation. Han vurderes fortsat at være belastet af angstfænomener, herunder generaliserede angstfænomener med anspændthed og bekymringer, men også panikangstlignende symptomer med anfaldsvis optræden af fysiske angstmanifestationer. Personlighedsmæssigt fremtrådte [klageren] som havende normale ressourcer. Han er subjektivt meget belastet af en oplevelse af kognitive deficits, men han fremtrådte ikke som værende dement eller på anden måde tydeligt svækket på noget organisk betinget grundlag. Han vurderes generelt at have været normalt personlighedsmæssigt konstitueret, præget af ansvarlighed og modenhed. Sekundært til den kroniske psykiske lidelse/belastningstilstand har han udviklet anxiøse og asteniske træk med reduceret belastningstærskel, selvusikkerhed og trætbarhed.

Konklusion:

[Klageren] er en 52 årig mand, der igennem mange år var beskæftiget som selvstændig tandlæge. [Klageren] har tidligere været fuldstændig psykisk rask, idet han i 2007 måtte sygemeldes grundet tiltagende anxiøse og depressive symptomer. [Klageren] har igennem de seneste 4 år været beskæftiget i fleksjob. [Klageren] er fortsat belastet af asteni, kognitive forstyrrelser og generelt reduceret stress/belastningstærskel, ligesom han er belastet af angstfænomener.
[Klagerens] tilstand er grundlæggende helt uforandret i forhold til tilstanden i 2008. Jeg vurderer ikke, at [klageren] magter yderligere belastning end det nuværende niveau, hvor han er

beskæftiget 12 timer pr. uge. Han kan ikke vende tilbage til funktioner som tandlæge, og han vil ej heller kunne magte yderligere belastning i andre arbejdsfunktioner. Tilstanden har varig/stationær karakter, og jeg kan ikke pege på behandlingsmuligheder, der vil kunne bedre hans erhvervsevne."

Vedlagt brev fra december 2006, der vedrører en policeændring, har selskabet fremsendt et gruppeforsikringsbevis, hvoraf bl.a. fremgår:

"For police nr. ...564-0

gælder følgende særlige bestemmelse:

I 'PFA Pension's forsikringsbetingelser - 1. december 2005' (BX0781) indsættes i afsnit C 'Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse' følgende i fortsættelse af paragraf 1, stk. 5:

'I de første fem år (de første 60 måneder, hvor der sker udbetaling) vurderes nedsættelsen af erhvervsevnen dog alene i forhold til forsikredes nuværende erhverv som tandlæge (såkaldt faginvaliditet). Hvis forsikrede ved forsikringsbegivenhedens indtræden er fyldt 55 år, vurderes nedsættelsen af erhvervsevnen alene i forhold til forsikredes nuværende erhverv som tandlæge (faginvaliditet) helt frem til det tidspunkt, hvor forsikringsdækningen ophører.

Ved faginvaliditet vurderes forsikredes erhvervsevne i forhold til den normale erhvervsevne for raske heltidsbeskæftigede tandlæger i samme aldersgruppe og med lignende arbejdsforløb (ansat som tandlæge respektive indehaver af tandlægeklinik). Vurderingen foretages af et tværfagligt team i PFA Pension, som bl.a. består af lægekonsulenter.

Hvis forsikrede, mens der udbetales invalidepension vurderet på baggrund af faginvaliditet, erhverver indtægt ved personligt arbejde i andet erhverv, herunder fra selvstændig virksomhed, og denne indtægt overstiger halvdelen af, hvad der er sædvanligt for raske heltidsbeskæftigede tandlæger i samme aldersgruppe og med lignende arbejdsforløb (ansat tandlæge respektive indehaver af tandlægeklinik), er forsikrede ikke længere berettiget til udbetaling af invalidepension. Hvis indtægten fra andet erhverv overstiger en tredjedel, men ikke halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension. Det påhviler forsikrede straks ved erhvervelsen af indtægt fra andet erhverv at underrette PFA Pension skriftligt herom med angivelse af tidspunkt, art og størrelse af indtægten."

Af forsikringsbetingelserne af 2005 fremgår bl.a.:

"**C Betingelser for invaliditetsydelse og præmiefritagelse.**

§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab
Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsik-

ring, jævnfør 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen', § 3, og for denne del gælder reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse kan kun ydes på forsikringer, der har denne dækning angivet i forsikringsaftalen.

Stk. 4. Engangsbeløb ved invaliditet, herunder udbetaling som ratepension, udbetales kun, hvis erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, og denne nedsættelse er varig.

Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pension's skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Stk. 6. Forsikrede har ikke ret til fuld eller halv invalidepension og/eller præmiefritagelse under revalidering eller ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:

Advokatomkostninger

Som sagen foreligger oplyst, finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at selskabets behandling af sagen forud for indgivelsen af klagen for nævnet giver grundlag for at pålægge selskabet at dække klagerens eventuelle advokatomkostninger, der relaterer sig hertil.

For så vidt angår de advokatomkostninger klageren har afholdt i forbindelse med indgivelsen af klagen for nævnet, finder nævnet med henvisning til vedtægternes § 20, at der ikke er mulighed for at pålægge selskabet at erstatte ham omkostninger hertil.

Erhvervsevne

Det fremgår af speciallægeerklæringen af 18/10 2012, at klageren er belastet af angstfænomener, herunder generaliserede angstfænomener med anspændthed og bekymringer, og tillige panikangstlignende symptomer med anfaldsvis optræden af fysiske

angstmanifestationer – herudover anxiøse og asteniske træk med reduceret belastningstærskel, selvusikkerhed og trætbarhed. Psykiateren har på den baggrund vurderet, at klageren ikke tåler yderligere belastning end det nuværende niveau, hvor han er beskæftiget 12 timer pr. uge, at han ikke kan vende tilbage til funktioner som tandlæge, og han ej heller vil kunne magte yderligere belastning i andre arbejdsfunktioner.

Det fremgår endvidere af sagen, at klageren arbejder 12 timer om ugen i et fleksjob på et museum, at han har betydelige intellektuelle og sociale kompetencer, at han ikke tager fast smertestillende eller angststillende medicin, og at han fremtræder med overskud til andre mennesker og har betydelige ressourcer til i sin fritid at udføre en række andre aktiviteter.

Det fremgår af forsikringsbetingelserne, at erhvervsevnen fastsættes ud fra, hvad klageren skønnes at være i stand til at tjene, og at denne bedømmelse blandt andet sker på grundlag af en helbredsvurdering under hensyntagen til klagerens tidligere og nuværende helbredstilstand.

Efter en samlet vurdering af sagen – herunder parternes indlæg for nævnet – finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at han på grund af sin helbredstilstand ikke er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Nævnet finder det imidlertid bevist, at klageren på grund af sin helbredstilstand ikke er i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Nævnet finder derfor hans erhvervsevne nedsat med mindst halvdelen efter den 1/9 2012, og selskabet skal følgelig yde forsikringsdækning i overensstemmelse hermed.

28. 84.268

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, PFA Pension, skal anerkende, at klagerens generelle erhvervsevne efter den 1/9 2012 er nedsat med mindst halvdelen, og skal udbetale ydelser i overensstemmelse hermed med renter efter forsikringsaftalelovens § 24.

Poul Sørensen